

**TRANSCRIPT VAN DE COMMISSIE WATERVEILIGHEID EN WATERKETEN VAN HOOGHEEMRAADSCHAP VAN
DELFLAND
d.d. 6 maart 2024**

1. Opening, vaststelling agenda

De voorzitter: Goed. We zijn live. Nou nogmaals van harte welkom bij de commissie Waterveiligheid en Waterketen van 6 maart 2024. En voor de mensen thuis en voor het audiotranscript beginnen zoals te doen gebruikelijk met een rondje woordvoerders en aanwezigen Ik begin hier rechts naast mij, bij het college.

De heer Tieman: Dank u wel voorzitter. Goedenavond een ieder, mijn naam is Robert Tieman, Hoogheemraad Waterketen.

De heer Ouwendijk: Goedenavond, Peter Ouwendijk, hoogheemraad.

Mevrouw Van Hagen-van Rooijen: Goedenavond, Anne van Hagen, AWP.

De heer Faber: André Faber, AWP.

De heer Meijdam: Goedenavond Johan Meijdam, Partij van de Arbeid.

Mevrouw Heijs: Mariska Heijs, Partij van de Arbeid.

De heer Van Winden: Goedenavond allemaal, Ton Van Winden, fractie Ongebouwd.

De heer Van den Berg: Goedenavond Jan Van den Berg, fractie Ongebouwd.

De heer Siskens: Goedenavond Daan Siskens, Boer Burger Beweging.

De heer Van Santen: Goedenavond Peter Van Santen, Boer Burger Beweging.

De heer Simon: Bart Simon, Partij voor de Dieren.

Mevrouw Van Leeuwen: Goedenavond Charlotte Van Leeuwen, Partij voor de Dieren.

De heer Anker: Ook een goedenavond. Mijn naam is William Anker, fractie ChristenUnie-SGP.

Mevrouw Bulten: Goedenavond. Marlies Bulten, CDA.

Mevrouw Dekker: Goedenavond, Roosmarijn Dekker, VVD.

De heer Kersten: Goedenavond, Martijn Kersten, VVD.

De heer Van Eeuwijk: Goedenavond iedereen, Mathijs Van Eeuwijk, Water Natuurlijk.

Mevrouw Jenniskens: Goedenavond allen, Annemiek Jenniskens, Water Natuurlijk.

Mevrouw Kloppenburg: Goedenavond, Ondine Kloppenburg, fractie Natuurterreinen.

Mevrouw Scheffer: goedenavond, Julia Scheffer, secretaris.

De voorzitter: En mijn naam is Marcel Visser voor degenen die dat nog niet wisten. En ik stel u voor om de agenda zoals die voorligt, gewijzigd vast te stellen. Er is verzoek gekomen van de aanvragers van het debat over grondstof terugwinning, omdat dat heel erg inhoudelijk overlapt met het eerste bespreekpunt. En anders erg mosterd na de maaltijd zou zijn omdat als een soort voorprogramma te beschouwen. Dus ik zou u willen voorstellen om een kort onderling debat aan de hand van de notitie die de PvdA bij de stukken heeft laten voegen, omdat ze als je zou kunnen zeggen 04.B.00, dus voor B01 in te voegen. En een ander voorstel wat ik u zou willen doen dat is om het opheffen van de geheimhouding agendapunt 04.B.02 ook voor deze commissie te beschouwen als hamerstuk als daar geen bezwaren tegen zijn. Het leek ons bij de voorbespreking dat we het daar niet uitgebreid over zouden moeten hebben of hoeven hebben. Als u daar anders over denkt, dan hoor ik het graag. Maar dat zijn de voorstellen voor de agenda die ik u zou willen doen. Kunt u daar mee instemmen? Ik zie meesten non-verbale instemming en ik zie enige twijfel bij de heer Simon. Als hij dat verbaal wil maken dan krijgt hij daar nog de gelegenheid voor.

De heer Simon: Ik moest even voorzitter... Ik moest even nadenken maar volgens mij klopt dit wel dat dit handiger is. Ik had toch wel een vraag over debat aanvraag, er staat nu debat aanvraag is dat nu gewoon een debat geworden? En is het vrijwillig of is het verplicht?

De voorzitter: Het is altijd vrijwillig om er wel of niet het woord over te voeren, maar u heeft op zich gelijk het is een aanvraag van een debat. Maar het is op de agenda gezet, dus in die zin is de aanvraag gehonoreerd. Dat is ook bij het dat kunt u eventueel bij het vaststellen van de agenda ook nog afvoeren. Zoals u ieder punt kunt afvoeren als u zo de meerderheid krijgt voor het afvoeren van agendapunt B01 en dan zijn we heel snel voor elfen thuis. Het is aan u als commissie om de orde van de agenda te bepalen maar het feit dat het op de agenda staat is een teken dat debat aanvraag gehonoreerd is. Mits u daar mee instemt.

De heer Simon: Ja, voorzitter, los van mijn persoonlijke bemoeienissen en meningen hebben wij als fractie besloten om gewoon dit punt te honoreren.

De voorzitter: Prima goed. Nou dan constateer ik dat we na de punten een, twee en drie overgaan naar de besprekingsstukken en dan beginnen met het debat. Dan zal ik de eerste aanvrager ook het woord voor geven.

2. Toezeggingenlijst commissie Waterveiligheid en Waterketen

De voorzitter: Maar eerst hebben we nog een paar andere dingen af te handelen en dat is om te beginnen de toezeggingenlijst, met als bijlage het audio transcript. Er zijn geen opmerkingen binnengekomen, kan ik daarmee constateren dat beiden een correcte weergave zijn van wat we de vorige keer hebben afgesproken en dat de voortgang juist in de toezeggingenlijst staat?

3. Mededelingen

De voorzitter: Dan kunnen we door naar agendapunt drie en heb ik begrepen dat de heer Tieman een mededeling heeft over de zonnepanelen op de Harnaschpolder.

De heer Tieman: Ja, dank u wel voorzitter. Wat dat betreft 6000 zonnepanelen, zo'n 1509 watt uur op de Harnaschpolder. Een significant deel voor onze energieneutraliteit ambitie, die wij in 2025 neergezet hebben om te gaan bewerkstelligen. Ik heb daar bij de VV en bij de commissie aangegeven dat we daar de nodige uitdagingen hebben ondervonden. Daar kan ik natuurlijk op terugkijken. Denk bijvoorbeeld aan een ringleiding. Een technisch aspect. Wanneer gaat de zuivering uit als die bijvoorbeeld in storing komt? Dat moet allemaal goed onderbouwd zijn. Ik kan terugkijken op de val proef wanneer er een valwind zou zijn. Nou die zijn wat dat betreft positief en we hebben zicht op een aansluitmoment. Dat zal dan in het derde kwartaal zijn van dit jaar. Zover even toch een lichtpunt. Maar het is een uitdaging wat dat betreft project werk en we

hebben nog één punt wat ik hier onder de aandacht wil brengen. En dat zijn zogenaamde onbalans kosten. Dat is een vrij complex geheel, heeft ons wat dat betreft verrast. We wisten dit niet aan de voorkant van het project en ik stel voor ik wil graag toezeggen, dat we binnen een viertal weken wat uitgebreider middels een schrijven aan de Verenigde Vergadering terug bij u komen, waarin ik dit nog wat verder zal gaan uitleggen. Maar om het nog even kort samen te vatten die onbalans kosten zijn zeg maar een penalty. We zitten bij een APEX markt een daily markt, georkestreerd ook door een Tennet als beheerder om eigenlijk te zorgen dat er voldoende vraag en aanbod is op de energiemarkt. En wanneer wij energie nodig hebben is ook vaak wanneer het regent en dan is er ook vaak wat minder zon. Nou daardoor heb je een bepaald risicoprofiel en dat moet weer in balans worden gebracht met bepaalde penalty's. Ja, die penalty's zal ik ook benoemen wat dat betreft het is niet schrikbarend als we kijken naar zo meteen de discussie die we gaan voeren over een value case. Laat ik het woordje business case ook vanavond zeker niet noemen. Dus een value case en dan komen daar uit het bedrijfsleven, zie ik daar een positief aspect. Alleen ik wil het hier wel genoemd hebben. Het zijn dus extra kosten die we aan de voorkant van het proces niet ingeschat hadden en waar we nu mee geconfronteerd worden. Dus binnen een viertal weken leg ik dit complexere probleem aan u voor en daarna indien wenselijk zouden we hier nog een keertje de diepte met elkaar kunnen opzoeken. Op dit bijzondere thema APEX daily markt om aan de voorkant de dag van tevoren energie in te kopen. Tot zover mijn mededeling.

De voorzitter: En u gebruikt dus ook het woord toezegging, maar feitelijk is een aankondiging, dus ik denk niet dat het goed is om alle aankondiging vanuit college dat staat in verslag ook op de toezeggingenlijst. Is namelijk niet naar gevraagd, u heeft eerder gezegd ik hou op de hoogte van de ontwikkeling, dus we nemen de kennis van de aankondiging. En verwachten met ongeveer een maand een brief van de VV. Ja. Dan begreep ik dat vanuit het college verder geen mededelingen zijn en kijk ik even de commissie rond of er vanuit de commissie mededelingen zijn.

3.a Terugkoppeling Unie commissies

De voorzitter: Anders dan geef ik graag de heer Ouwendijk de gelegenheid bij het punt Unie commissies. De heer Ouwendijk.

De heer Ouwendijk: Dank u wel mijnheer de voorzitter. Ik zou het toch nog even iets breder willen trekken ik heb twee korte mededelingen. De eerste is dat de commissie CWK voorheen de commissie waterkeringen tegenwoordig genaamde commissie waterveiligheid. Afkorting blijft ongewijzigd. Die zijn bij elkaar geweest om te bespreken over de uitbreiding van het financiële gedeelte van het hoog water beschermingsprogramma. Dat hebben we allemaal ook kunnen volgen. We hebben daar informeel over gesproken. Dat is de eerste mededeling die ik wil doen om aan te geven dat daar dus volop aandacht aan geschonken wordt. Dat was een benen op tafel discussie. Daar zijn is geen besluitvorming aan verbonden, maar dat ging er meer om te kijken welke beelden er bij de verschillende waterschappen heersen met betrekking tot de uitbreiding van dat financiële gedeelte van het programma. Dat is een. En twee dat zou ik voor de liefhebber nog even kwijt willen. Anders dan wordt er in deze commissievergadering in het geheel niet over waterveiligheid gesproken, maar dat afgelopen maandag het tussenrapport van het kennisprogramma zeespiegelstijging is gepresenteerd. Dat is rapport loopt vooruit op het definitieve rapport in 2026. Maar ik kan het de liefhebbers zeer aanbevelen. Het is terug te vinden op de overheidswebsite. Zou zeggen als u de tijd heeft neemt daar even kennis van. Tot zover mijnheer de voorzitter. Dank u wel.

4. Besprekstukken

a. *Debataanvraag PvdA Grondstoffen terugwinning uit afvalwater*

De voorzitter: Dank u wel. Dan zijn we daarmee aangekomen bij de besprekstukken. En dan geef ik graag voor zeg maar het voorprogramma voor B01 als B00. het woord aan mevrouw Heijs om een korte aftrap te verzorgen van een debat dat zij heeft aangevraagd.

Mevrouw Heijs: Dank u wel voorzitter. Het debat aanvraag is dus ontstaan naar aanleiding van de commissievergadering in december waarin de stukken over grondstoffen terugwinning uit afvalwaterzuivering, ja, eigenlijk niet veel kans meer kregen om besproken te worden. En wij hebben dat geagendeerd als gespreksstuk en vervolgens heeft de PvdA een eerste aanzet gedaan, om een visie te delen over welke waarde grondstofwinning uit afvalwater heeft. Het doel van dit debat is visies op grondstofwinning uit afvalwater uit te wisselen en kennis hierover in de commissie en in de VV te vergroten, zodat we in de toekomst gedragen en weloverwogen beslissingen kunnen nemen. We zijn immers niet allemaal specialist op het thema. Zoals in onze bijdrage te lezen is is de PvdA van mening dat wij het sociaal maatschappelijk gezien verplicht zijn om te investeren in de toekomst en zorg te dragen voor een leefbare omgeving voor toekomstige generaties. Solidariteit, duurzaamheid en circulariteit zijn daarbij leidend en grondstofwinning uit afvalwater, zeker in een nieuw te ontwerpen afvalwaterzuivering biedt een hele mooie kans. Ik nodig u graag uit te reageren op onze inbreng en ik zou deze korte introductie willen afsluiten met een aantal quotes die ik vanmiddag in mijn college heb opgehaald. Ik geef les aan jonge mensen op het hbo en ik vroeg daar vanmiddag welke waarde grondstoffenwinning uit de afvalwater voor hen heeft. En de volgende opmerkingen werden gemaakt door hen onder andere met het oog op de toenemende schaarste van water en duurzaamheid, vinden zij het belangrijk hieraan te werken aan grondstoffenwinning uit afvalwater. Het is hiernaast ook heel belangrijk meer kennis te verkrijgen of wat er mogelijk is qua terugwinning en hoe afzetmarkten eruitzien. Wat kan er al wel? Maar wie weet dat eigenlijk? En tot slot gaven ze aan dat kennis heel erg belangrijk is voordat er een beslissing over investeringen genomen kan worden. Tot zover de quotes van mijn studenten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Wie voelt zich geroepen om als eerste de handschoen op te pakken en te reageren op de aftrap van de Partij van de Arbeid. De heer Van Santen.

De heer Van Santen: Er is natuurlijk heel veel te doen over het winnen van afvalstoffen. Ik heb dat ook gegoogeld en dan kom je tegen dat de afgelopen vijf jaar dat er heel veel nieuwe ontwikkelingen zijn. Er zijn heel veel ambities, er zijn heel veel technische installaties gestart, alleen het kostenaspect valt overal tegen. De winning valt tegen, er zijn proeftrajecten, het is allemaal wachten op extra geld om een vervoltraject te starten. Ik denk dat het heel belangrijk is om daarnaar te kijken, om daarnaar te blijven kijken. Alleen wij praten hier wel over een zuivering van rioolwater en dat blijft natuurlijk voor ons het allerbelangrijkste dat het rioolwater gezuiverd wordt. Dat het ziektevrij is, dat geschikt is voor zijn water, geschikt is voor te lozen. Of nou ja, terug te geven aan de natuur en dat natuurlijk het winnen van grondstoffen dat is een tak een, die staat eigenlijk deels los van deze nieuwe installatie. De installatie die gebouwd wordt, is voor de komende 30 tot 50 jaar. En we moeten zorgen dat de installatie klaar is om de technieken op te pakken in plaats van alle technieken nu te proberen in deze installatie te verwezenlijken. Dat is een beetje mijn vraag. Ik heb daar nog een ook dat is voor de commissie. In het buitenland wordt heel veel slib gebruikt in de agrarische sector als meststof. In Nederland is dat niet toegestaan. Moeten wij gaan kijken of dat wel mogelijkheden biedt in Nederland. In Frankrijk is mede daarom gestart om de consumenten verplichten de microvezels, of de wasmachines moeten verplicht worden om microvezels te verwijderen uit het water. Omdat er anders te veel microvezels in het slib komen die weer dan in de kringloop van de agrarische sector terechtkomen. Dus dat is dan weer mijn vraag. In hoeverre moeten wij de consument zeg maar weer nu al meenemen in het traject van het schoner aanleveren van rioolwater.

De voorzitter: Dank u wel. Een aantal vragen beantwoord, en er ook een vraag aan toegevoegd prima. Dank u wel. Wie mag ik verder het woord geven? De heer Kersten VVD.

De heer Kersten: Ja dank u wel voorzitter. Ja de fractie van de PvdA die stelde een drietal vragen in haar stuk. En de VVD is van mening dat de maatschappelijke waarde van een afvalzuivering in het geheel, is dat een afvalzuivering voorziet in een basis behoefte van de samenleving. Dus daarin zeer maatschappelijk relevant. En de focus van de VVD met betrekking tot de ambities van de grondstoffen terugwinning in de AWZI, ja moet worden gezien in dat maatschappelijk voordeel wat zo'n AWZI. Zelfs bekend kan niet alles en moet er een keus worden gemaakt. En bij de realisatie van een nieuwe zuivering moet ook worden gekeken naar het totale plaatje en niet naar persoonlijke voorkeuren over bijvoorbeeld heel veel cellulose terugwinning of alleen maar focussen op andere grondstoffen. Voor het terugwinnen van grondstoffen moeten er ook economisch keuzes gemaakt worden. Technologie kan niet veel, maar zoals de collega van de BBB ook aangaf nog lang niet alles is ook nog niet volwassen. We moeten verstandig gaan omgaan met ons belastinggeld en we willen niet ongelimiteerd verhoogd onze belastingentarieven verhogen om de laatste grammen grondstoffen terug te kunnen winnen uit het afvalwater. Nou de taak van ons als waterschap zijn duidelijk vastgelegd. En die moeten leidend zijn in de kern in de keuze die we maken voor het bij een zuiveringsrealisatie en grondstofterugwinning met bewezen technieken moeten we waar het kosten efficiënt kan, zeker doen. Ook kan er gezamenlijk met bijvoorbeeld onderzoeksinstituten en andere waterschappen, een bijdrage worden geleverd aan onderzoek naar nieuwe technieken. Nou wij hebben als VVD-fractie hebben het vertrouwen in dat het projectteam met ondersteunende afdeling van Delfland en ontwerpbureaus, goed zullen uitzoeken welke mogelijkheden financieel rendabel zouden zijn voor binnen de alternatieven. En wat betreft de VVD moeten de keuzes nog gemaakt worden altijd gebaseerd zijn op feitelijk kloppende alternatieven waarbij de afwijking waarbij naar alle facetten wordt gekeken zodat binnen ons waterschap de uitdaging om belastinggeld de belastingtarieven in bedwang te houden. Niet alleen op basis van wensdenken en een ongeremde weg in te slaan om de aanvullende mogelijkheden te kunnen verkennen. Zoals ook in de notitie van de PvdA aangegeven kan er in de looptijd van 35 jaar heel veel veranderen. En kunnen ook technieken worden ontwikkeld in de komende 35 jaar die we nu nog niet zien. En het is niet aan ons om een blanco cheque te geven en de rekening van de daarvoor voor de komende 35 jaar te beleggen bij onszelf en de komende generaties. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Wie dan mevrouw van Hagen, AWP.

Mevrouw Van Hagen-van Rooijen: Dank u wel voorzitter. Bij de maatschappelijke waarde hebben wij. Er zijn drie componenten. Wij hebben een volgorde bepaald zeg maar als eerste de sociale waarde zeg maar voor de maatschappij. Als tweede komt bij ons de milieu en natuurwaarde en als derde de financieel economische waarde. Maar dat wil niet zeggen dat wij niet de kosten ook leidend vinden in sommige beslissingen. Wij vinden dat vanuit Europa wordt van alles opgelegd, aan allerlei milieumaatregelen voordelen. Alleen wat er niet gebeurt vervolgens is het creëren van de markt. Wij zouden graag allerlei bulkstoffen willen terugwinnen, zoals cellulose, fosfaat, nitraat en dat ergens willen gebruiken. Waren het een slib of dat soort dingen? Maar je ziet iedere keer en dat is bijvoorbeeld ook in dingen zoals bij het mestvraagstuk dat er dan gezegd wordt je mag geen natuurlijke mest gebruiken, maar dat er aan de andere kant wel gezegd wordt kom maar met je kunstmest weet je. Er is aan de andere... Er is dus geen verdienmodel vaak voor bedrijven die dit soort stoffen terugwinnen. En als wij op een gegeven moment gaan zeggen wij moeten vanuit de richtlijn Stedelijk afvalwater een bepaalde waterkwaliteit bereiken en dingen terug gaan winnen, dan moeten we op een gegeven moment ook zeggen van is daar een... Is dat echt een value case, of gaan wij lobbyen in Europa in bij de Nederlandse overheid ook voor een business case. Dat ze bijvoorbeeld zoals er een ladder is voor het gebruik van schoon water, er ook een ladder zou kunnen zijn voor het eerst gebruiken van ons onze fosfaten en nitraten dan die uit de mest en dan pas die uit de kunstmest zeg maar. En over nieuwe technieken bij de waterzuivering willen we dat zowel de Vergulde Hand uiteindelijk adaptief is zodat dat je verschillende nieuwe componenten er in kan bouwen. Maar ook dat we ons niet zoals want dat werd vorige keer

aangegeven, dat nu alle ballen op de Vergulde Hand gaan. Maar ik kan me ook voorstellen dat je dus als je bezig bent met het ontwerpen van de Vergulde Hand, dat je denkt nou techniek X kan wel bij de Vergulde Hand techniek Y eigenlijk liever niet maar die doen we dan beter op de Harnaschpolder. Ik kan me ook zo voorstellen dat dat proces zo verloopt zeg maar, want ik zou het echt zonde vinden als we al onze energie de komende tijd alleen op die Vergulde Hand doen, terwijl er zeg meekoppel kans is altijd zo lekker populair. Dat we dat zouden kunnen bereiken, want ook dat zou efficiënter zijn en ook dat zou ons... Soms zou je daar een proef kunnen doen of een techniek neer kunnen zetten waarvan je denkt misschien wil ik die over 10 jaar wel op de Vergulde Hand ook plaatsen zeg maar. Dan kan je jezelf ook wat meer breder dingen testen en zo. Nee, dat is mijn bijdrage.

De voorzitter: Dank u wel. Heer Anker.

De heer Anker: Ja voorzitter dank u wel. Goed om dit op de agenda te zetten dus dat is debat aanvraag van de Partij van de Arbeid terugwinnen van grondstoffen. De primaire taak is voor ons het zuiveren van afvalwater. En als het over duurzaamheid gaat en over terugwinning van grondstoffen, dan lijkt ons groen gasproductie en watercirculatie heel interessante opties. Duurzaamheid is voor onze fractie ook belangrijk. Wij denken wel dat haalbaarheid ook gekoppeld is aan duurzaamheid, als er heel veel energie of hulpstoffen nodig zijn en het voordeel beperkt klein is. Ja dan is het ook economisch wat moeilijker te onderbouwen en ook tegelijkertijd minder duurzaam dan wij denken. Dus ja kritisch blijven volgen de diverse opties die er zijn en goed kijken naar duurzaamheid en haalbaarheid. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Eeuwijk, Water Natuurlijk.

De heer Van Eeuwijk: Dank u wel voor het woord mijnheer de voorzitter. Ik wil het eerst hebben over de maatschappelijke waarde van de afvalwaterzuivering voor Water Natuurlijk. Wij vinden dat de waterzuivering, de afvalwaterzuivering nu een waterzuivering geheten het water zuivert tot een dusdanig niveau dat alle gebruikers van het affluent daar profijt van hebben. Dus niet dat er een verontreiniging inzet die opstapelt in het milieu onder andere. Maar ook ja dat het niet bijvoorbeeld op groot water geloosd worden, maar gewoon op ons watersysteem. Dat het gebruikt kan worden voor droogte problematiek. Nou u kunt het zelf wel invullen. Welke ambitie willen wij terugzien op het gebied van grondstof terugwinning? Ik hoorde net al dat er een markt vaak ontbreekt, wij willen graag dat alle mogelijke grondstoffen die teruggewonnen kunnen worden dat daar dusdanig de markt van onderzocht wordt. Ook gekeken naar hoe dat toekomstig ontwikkeld kan worden. Om maar een voorbeeld te noemen zijn de eindige fosfaat mijnen. Na struviet is al langsgelopen u weet dat daar fosfaat uitgewonnen kan worden. Kijk ook naar de verschillende grondstoffen en hoe dat ze in de toekomst gaat ontwikkelen. En dat verandert anders ook de value case in de toekomst. En verder nog nadat adaptief mitigerend vond ik een heel goed punt van PvdA, dat er inderdaad goed gekeken moet worden naar waar kan je ruimte inlaten in je afvalwaterzuivering set up. Waardoor je misschien nog later bepaalde units neer kan zetten als het wel loont om een bepaalde grondstof terug te winnen, en dit natuurlijk wel in alle redelijkheid maar de value case kan dus veranderen over de tijd. Ja hier wil ik het bij laten.

De voorzitter: Anderen nog? Mevrouw Bulten, CDA.

Mevrouw Bulten: Wij vinden het heel erg belangrijk dat er goed wordt gekeken naar de duurzaamheid hierbij. En een van de belangen die we heel erg hebben is met de droogte die we nu steeds meer hebben. Zodat we wij graag willen kijken of wij meer water terug kunnen leveren aan ons eigen systeem. En we vinden dat een belangrijke grondstof om terug te vinden. Bij andere grondstoffen vinden wij het heel erg belangrijk dat wij goed afwegen wat er voor nadelen zijn en dat er een doelmatigheid toets komt om zo te bepalen van waar gaat onze voorkeur naar uit. Waarbij je dan ook kan zien dit sluit dit uit, of dit sluit dat uit. Laat juist andere oplossingen toe. Daarnaast ging vonden we ook het punt van dat adaptief bouwen vonden wij ook heel goed. We zouden zeggen nu aanleggen wat mogelijk is, maar probeer daarin ruimte te houden voor uitbreiding in de

toekomst. Zodat je op die manier altijd nog mochten er nieuwe wetten komen, hierop kan inspringen zonder een heel nieuwe zuivering neer te moet zetten. Ja dat was het volgens mij bedankt.

De voorzitter: Dank wel mevrouw Van Leeuwen, Partij voor de Dieren.

Mevrouw Van Leeuwen: Dank u wel voorzitter. Op de eerste vraag welke maatschappelijke waarde de grond of de afvalwater voorzieningen heeft daarvan zegt de Partij voor de Dieren, en dat zal je niet verbazen, dat het gaat bij ons om het welzijn van mens en dier. Die van dit water afhankelijk zijn voor nu en in de toekomst. Waarbij het welzijn wat ons betreft voor welvaart gaat. Dus ja als het wat kost dan mag dat ook. Liever nu meer investeren en soms dan ook minder hoeven te investeren in de toekomst waardoor je vaak voor hogere kosten komt te staan, omdat dingen dan vaak duurder zijn. Op vraag twee welke ambities wilt u terugzien als het gaat om de grondstoffenwinning, dan gaat het bij ons om er zijn al een aantal dingen genoemd maar om CO₂, biogas, fosfaat, struviet, alles wat uit het afvalwater gezuiverd kan worden en dus niet teruggaat in de watergangen. Dat en dus ook en dat heb ik nog niet terug gehoord vervolgens weer uit het drinkwater gehaald moet worden. Dus dat is weer een kostenbesparing kan dat zijn. Op vraag drie vervolgens adaptieve vragen en mitigerend. Die heb ik een paar keer voorbij horen komen maar voor ons is het heel belangrijk dat en dingen afgekoppeld kunnen worden als blijkt dat ze niet meer nodig zijn, want dat weten we ook niet. Dat soms dingen misschien in de toekomst niet meer nodig zijn om gezuiverd te worden, omdat ze niet meer in het water voorkomen. En ook de aankoppeling als er dingen zijn die nu nog niet voorzien zijn of waar nu nog niet op geanticipeerd kan worden, maar in de toekomst wel. En daarnaast zien we graag dat de afzet in een duurzame, in een duurzame kringloop balans bijvoorbeeld restwarmte. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Kijk ik nog even rond, de heer Van Winden, Ongebouwd.

De heer Van Winden: Voorzitter, dank u wel. Wij hebben het hier denk ik wel eens eerder over gehad, maar als wij koste wat kost grondstoffen gaan terugwinnen. En dan sluit ik me aan bij de opmerkingen van de VVD en misschien ook wel bij BBB, dan denk ik is dat ons doel. Beseft dat het terugwinnen van alle grondstoffen die je kan bedenken die maar in het rioolwater zitten, kostverhogend werkt voor alle ingelanden. En de vraag is en er zijn hier heel veel partijen die erg begaan zijn met de kosten die de ingelanden betalen, die tegelijkertijd ook al deze grondstoffen willen terugwinnen. En dat zijn voor mij dingen die staan haaks op elkaar. En daar dit toch een soort een debat zou moeten zijn, denk ik. Beseffen die partijen wel dat je niet kost wat kost, alles kan terugwinnen. En dan is er nog het aspect van als je iets terugwint, dan moet er onzes inziens toch absoluut wel een markt voor zijn. En als die markt er niet is, begin er dan niet aan. Het is een lofwaardig streven om een modulaire afvalwaterzuivering te bouwen. Als er dan later in de tijd in de 30, 40 of misschien wel 50 jaar een gelegenheid zich voordoet dat dat wel nodig is, dan hebben we daar geloof ik geen bezwaar tegen. Maar er moet absoluut wel een markt zijn en het moet ook wel kostendekkend zijn en anders moet je er niet aan beginnen. Dat is onze mening. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Verder nog voor de eerste ronde voor de ronde vanuit fracties, niet. Dan meld ik nog even dat ze na het voorstelrondje ook de heer Sluis van Belang van Nederland aanwezig is. Geen behoefte om deel te nemen aan dit debat. Dan geef ik het woord voor een reactie aan degene die het debat hebben aangevraagd. En misschien kunt u zelf proberen er een soort balans van te maken.

Mevrouw Heijs: Nou dank u wel voor alle input en reacties op deze notitie en de drie vragen die onderaan gesteld waren. Het is natuurlijk best een uitdaging om hier dan nu een soort slotwoord of samenvatting van te maken, maar ik zie wel ja wel dus dat er een maatschappelijke waarde voor de afvalwaterzuivering wordt gezien. Dat is onderdeel van de samenleving dus de ene plek waar de waar het rioolwater wordt gezuiverd en ja dat is natuurlijk een mooie bijvangst met grondstoffen die daar uitgehaald kunnen worden. En jazeker ben ik met velen eens dat dat het wel economisch rendabel moet zijn, in de zin dat we niet koste wat kost van alles er uitgaan halen. Maar er zitten gewoon heel veel kansen in die we niet moeten onderschatten. Dus het

denken in puur in kosten dat belemmert denk ik een beetje visionair blijven op wat er allemaal mogelijk is. Dat kan ik er verder nog over zeggen. Ik denk ik hoor wel veel ambities. Ik denk dat toch eigenlijk iedereen wel vindt van nou we moeten wel doorzetten met dat wat er al mogelijk is en ruimte laten voor nieuwe inzichten. En ja adaptief mitigerend dat dat moet het zeker zijn met nieuwe modules of unit bijbouwen en ook af kunnen koppelen als iets dat niet meer in het water terecht is gekomen. Want ook dat is wel een belangrijk punt denk ik dat ook moeten kijken naar hoe kunnen we nou voorkomen dat sommige vervuilende stoffen in het water komen, die daar gewoon ook op een andere manier vooraf al uitgehaald kunnen worden? En ja ik denk dat ik het daar even bij laat. Ik dank u hartelijk voor alle input en ik denk dat in mijn beleving was dit best wel een hele aardige manier om een keer visies uit te wisselen en ik hoop dat we dat nog een keer kunnen doen. Dank u wel.

De voorzitter: Ik begrijp dat de Hoogheemraad graag ook nog een korte reactie wil geven op wat hij gehoord heeft in een debat in de commissie. Mijnheer Tieman.

De heer Tieman: Mevrouw Heijs dank voor het debat aanvraag wat dat betreft heb ik ook allerlei zaken er weer bij gepakt. Ik heb met teams gesproken waar ik normaal gesproken ook al mee spreek, maar toch dit was ook weer een punt van extra aandacht en dat heeft ook weer wat zaken naar voren gebracht. Maar ja ik refereer vooral weer ook even aan de brief van 21 november en daar staan eigenlijk heel veel zaken in in combinatie met onze visie op die waterketen. En ik citeer heel even de transitie in de waterketen betekent dat we verantwoordelijkheid nemen en niet alleen negatieve impact hebben van ons handelen, verkleinen, maar ook potentie van de waterketen benutten. En in bij een van mijn eerste interviews heb ik ook het woord verzakeling dat we wat zakelijker naar een aantal zaken kijken. Het is ook niet voor niks dat er een motie ooit is ingediend. Afvalwater is geld waard om daar maar even in [onverstaanbaar] te houden. Maar als we zo het rondje langs de diverse waterzuiveringen maken in ons gebied, dan spelen we met een heel wat zuiveringen echt in de top van de league. En ik refereer ook even naar de je dat is ook wel eens een keer een woord wat wordt gebruikt, de minimale Europese eisen die sinds kort op tafel liggen. Ja die gaan eigenlijk pas over 15 jaar in en liggen eigenlijk prominent nu op tafel en met al die sterretjes die u in die bijlage ook heeft kunnen zien, ziet u dat we eigenlijk nog eens gaan kijken van wat zouden we daar nog kunnen doen? Maar denk bijvoorbeeld aan de CO2 terugwinning, op hout rust. Daar komen echt mensen vanuit het buitenland kijken hoe wij dat doen. Denk bijvoorbeeld aan de ontwikkelingen van een struviet, denk bijvoorbeeld aan de discussie die we nu hebben met een HVC. Daar is nu een pilot met 300 kilo per dag voor fosfaat en dat gaat naar een hogere TRO level, dat is dus naar een productieniveau. Dat is ook de hele einde afval status discussie die we daar met elkaar hebben. Denk aan de biogas maar denk ook aan een aantal zaken die we het laatste jaar in een versnelling proberen te krijgen. En dat is bijvoorbeeld ook HARKOS, het project HARKOS met korrel slib waar biopolymeren mogelijk uit gehaald kunnen gaan worden. Dat gaat van onze... Dat heet niet voor niks HARKOS. Dat is van de Harnaschpolder korrelslib gaat nu naar een zuivering in het Zeeuwse in Bad, Brabant om opgeschaald te worden. Alvorens wij het in de toekomst weer kunnen teruggrijpen op een nog grotere schaal. Dus dat is dan zo'n meekoppel kans in de toekomst. Daar hebben we een innovatie budget voor vrijgemaakt en is in volle gang met heel veel stakeholders, universiteiten. Echt heel veel stakeholders die daarbij zijn betrokken. Ander punt is de ultieme waterfabriek we hebben het hier echt over water terugbrengen op ons systeem. En hoeveel dan nou daar moeten we ook nog en dat zag u in de beantwoording van de technische vragen wellicht nog wel wat rekensommetjes voor maken, want we kunnen ook maar zoveel gaan terug leveren naast de zuivering. Wat moeten we dan gaan terug leveren? We hebben de minimale eis, maar die ambitie zou misschien wat hoger kunnen zijn, maar dan moeten we er wel meer onderzoek voor gaan doen. Daar zit dus ook een leidingsysteem weer aan vast. Een ander punt en dat is van de week eigenlijk doorgedaan dan kijk ik ook even naar de Partij voor de Dieren is eigenlijk de hele lachgas versnellingsprogramma, waar we nu echt stappen aan het zetten zijn. Hij wordt ook overdekt zoals u dat ziet in onze plannen. Dat heeft ook met geur te maken. Dus wat dat betreft die ambitie die gaan we met elkaar verder opzoeken. Maar weet de minimale Europese eis dat daar doen we het zo meteen echt tekort, dat is eigenlijk een hele hoge ambitie. Ik heb nog eens van de week in de kosteneffectiviteit analyse van de Europese

commissie gekeken naar een aantal zaken. Daar zijn nu mogelijkheden om ook meteen een impact te maken op die kaderrichtlijn water, op de hernieuwbare energie richtlijn en die lat ligt daar eigenlijk al heel erg hoog. Dus als we aan die eisen zouden moeten gaan voldoen, dan moeten we 15 jaar voordat deze richtlijn voorafgaand aan de trilogie in Europa nog moeten we al echt ons stinkende best gaan doen. Dus dat in je achterhoofd houdende met die punten, fosfaten, bijvoorbeeld struviet die ik net genoemd heb. Nou dan zie ik heel veel mogelijkheden nog om daar wat zaken neer te gaan zetten maar ook zaken in de toekomst. Zo'n ultieme waterfabriek is over een jaar gewoon nog niet op stoom, daar hebben we net wat meer tijd voor nodig. Niet heel veel lang daarna, dus daar houden we allemaal rekening mee in ons achterhoofd om mee te kunnen koppelen. Daar word ik erg enthousiast van. Ten aanzien van de vraag van AWP of de opmerking van AWP hier in het debat. Die integraliteit van die andere zuiveringen ja absoluut helemaal mee eens. Ik heb eigenlijk al of meerdere mensen hebben al tegen de projectdirecteur die hier vanavond ook op de tribune aanwezig is gezegd van joh we hebben eigenlijk wel werk voor de komende 15 jaar voor je. Want hierna gaan we niet copy paste doen, maar we gaan daar slim mee om. Wat zouden we daar nog kunnen doen op die andere drie? Wat zijn dan de leezaken. Dus we focussen ons niet helemaal op die Vergulde Hand. Dat heeft nu wel heel veel aandacht natuurlijk, want daar zit ook een uitdagend tijdspad in. Maar in 2025 komt hij in een integraal kader ten aanzien van de andere drie AWZI's. En waar kunnen we daar slim gaan schakelen? Ja tot zover even mijn koppeling in dit debat.

b. Uitgangspunten en beoordelingskader project Waterzuivering Vergulde Hand

De voorzitter: Dank u wel. Ik denk dat ze inderdaad goed opgewarmd zijn voor het stuk wat nu volgt. U wordt niet verplicht om alles wat u over grondstoffen gezegd heeft over die uitgangspunten wat u net ingebracht heeft nog een keer te herhalen. Maar ik zou u willen uitnodigen om nadat ook daar de Hoogheemraad even een korte toelichting op gegeven heeft, om u uit te spreken over de uitgangspunten zoals ze in het voorstel zijn opgenomen. Of dat het juiste onderzoeksprogramma, de juist randvoorwaarden zijn om een volgende stap te kunnen zetten met de Vergulde Hand. Ik geef de Hoogheemraad graag het woord voor een korte inleiding.

De heer Tieman: Ja, dank u wel voorzitter. Nou zoals u weet hebben we de grond aangekocht, heeft u in de media kunnen volgen. Maar dat betekent dat we nu ook een zeer ambitieuze tijdslijn hebben. Nota reikwijdte in detailniveau kan allemaal technische woorden hier gaan neerzetten, maar we hebben een ruimtelijke ordening en wet milieubeheer. Trajecten volgen met elkaar met ook een gemeenteraad van Vlaardingen die ook over onze schouder meekijkt. Met u natuurlijk als een Verenigde vergadering. We gaan terugkomen in mei ten aanzien van het goed financieel beleid en ten aanzien van de risico's. De risico's zijn hier ook al een paar keer genoemd, een aantal niet allesomvattend. En dat is dan ook een dynamisch document waarin wij iedere keer toetsen wat zijn dan die risico's, die hier wil ik graag op dit proces met u dan in de mei vergadering verder de diepte ver gaan zoeken. Wij hebben nu een eerste stage gate nodig om een vervolg stage gate op de aankoop en dat is eigenlijk om nu met de ingenieursbureaus die aan het warmlopen zijn. We hebben daar nog geen keuze in gemaakt uiteraard. Er moet een tender voor geschreven worden om zich in te laten schrijven wat wij dan precies gaan bouwen, zodat wij ook goed die cijfertjes die plusjes die minnetjes om een duidelijk beeld voor u als commissie en als VV neer te kunnen zetten, van wat gaan wij dan zo meteen bouwen? Wat zijn dan nog die opties die wij hebben om aan te draaien? Die schuif panelen en dat ziet u ook in de uitgangspunten, welke schuiven we eigenlijk nog allemaal gaan onderzoeken. En daar hebben we echt expertise verdere expertise ondanks de grote expertise die we hier in huis hebben, maar toch die externe expertise voor nodig om ons daarin verder te gaan begeleiden. Dat ligt er in principe voor. En in 2025 zijn wij dan zover om een voorkeursalternatief als college aan u voor te leggen. Daar komen natuurlijk ook al de andere alternatieven, maar dat zal dan onze voorkeur zijn, alles overwegende met de input die we gaan ophalen om aan u voor te leggen. Dus dat is een van de zaken en dat is uiteindelijk dan de operationele tijd van 2030 wat gevormd moet gaan worden, dat staat vast dan moeten we operationeel zijn. 2027 de bouw. Je weet er is continu overleg met de provincie over bijvoorbeeld een van die risico's, het Oekraïne dorp. Nou zo

zijn het tal van zaken die gewoon dynamisch op de agenda staan. Dus dit is een stage case ten aanzien van de uitgangspunten om met de ingenieursbureaus verder te spreken. En daar zijn eigenlijk de punten van de Europese richtlijn, zover wij die op dit moment tot ons hebben kunnen nemen uiteraard in opgenomen. Maar er staat ook een Asterix bij met een aantal andere zaken. Zover mijn inleiding voorzitter.

De voorzitter: Dank u. Dan ga ik nu maar gewoon een rondje maken. De heer Simon.

De heer Simon: Dank u wel voorzitter. Toch nog toch maar eventjes een verduidelijkende vraag over het proces en de status van dit stuk. En dat zeg ik specifiek omdat ik alle stukken heb gelezen en vooral ook zeer geïnteresseerd was naar bijlage drie. Waar heel veel technische vragen werden beantwoord, maar ook een aantal vragen, zeker als het gaat over ambitieniveau waar we net over hebben gesproken. Wordt gezegd dat het doorgeschoven wordt naar VKA, maar ik heb dat zelf maar geïnterpreteerd als voorkeur alternatief, dus ik zie deze uitgangspunten meer als een soort basis om uit te werken. Waar een aantal keuzes voorligt, waar we uiteindelijk zelf onze politieke keuze en ook ons ambitieniveau neerleggen.

De voorzitter: De heer Tieman.

De heer Tieman: Ja dat is een correcte weergave.

De voorzitter: Oké dan toch maar gewoon een ronde. Ik begin bij de AWP, de heer Faber.

De heer Faber: Ja dank wel voorzitter. Over de uitgangspunten een aantal vragen hebben wij. Te beginnen met het onderwerp Ozon dat komt aan bod is uitgesloten nu. De na zuivering met Ozon is niet opgenomen vanwege het ontstaan van bromaat, weliswaar in geringe concentraties. Bromaat ontstaat uit bromide dat nog in het afvalwater voorkomt, in het riool water. Vraag is waar komt die bromide vandaan? Met achterliggende gedachte kan het ook niet bij de bron worden aangepakt. Zoals u weet is daar onlangs bij het waterschap Amstel, Gooi, Vechtstreek een waterzuivering geopend, waarin een installatie is gebouwd waar wel een tweede trap met ozon is toegepast. En ze verwachten daarmee de goede resultaten te behalen en binnen de normen te blijven. De vraag daarbij is als het bij Amstel, Gooi, Vechtstreek wel kan waarom kan het dan niet bij Delfland? Aanvankelijk hadden we bij Delfland ook een voorkeur voor toepassing van Ozon daarmee met kunnen ook andere vervuilende stoffen beter en efficiënter worden gezuiverd, en vooral ook met veel minder afvalstromen van dat actieve kool. Die keuze is toen op dat moment gemaakt om het niet toe te passen vanwege die bromaat, maar wellicht dat met de huidige ontwikkelingen de situatie veranderd is. En de vraag is dan ook kan er een wellicht nieuwe of bestaande brede afweging worden gegeven van het nadeel van die geringe concentratie bromaat, tegenover de voordelen bij het zuiveren van andere stoffen. Vervuilende stoffen en vooral ook een veel kleinere afvalstroom van kool wat afgevoerd moet worden. Als zou blijken dat het hele zuiveringsproces van de Vergulde Hand moet worden afgestemd op eerdere afspraak met betrekking tot het doorstromen van doorspoelen van de Krabbeplass en de waterharmonica, dan heeft misschien Delfland zich een beetje in zijn eigen voet geschoten. Kunt u aangeven wat ongeveer globaal de meerkosten zijn van een zoet waterproductie met de toepassing en zonder de toepassing van Ozon. Dan een ander punt. We juichen het heel erg toe dat we zien dat er terugwinning van cellulose nu in de uitgangspunten wordt opgenomen. Klopt het dan dat wij dat op zich de techniek van het uitzeven dat gewoon een bestaande techniek is nu om dat te doen. En dat er dan een toepassing wordt gekozen voor hergebruik binnen het eigen proces als biologisch bio beschikbare koolstofbron voor het eigen proces. Versus de wellicht een later ontstane hoogwaardiger toepassing van dat cellulose wat is teruggewonnen. En de vraag is dan ook als het in het voorkeursalternatief voorkomt dat uitzeven, is het dan mogelijk om de definitieve keuze van de toepassing op een later tijdstip nog te maken? Dus dat nog gekeken wordt wat mevrouw Van Hagen ook aangaf, want het gaat ook over toepassing van wat je met die teruggewonnen grondstoffen doet. Is er markt voor, bestaat die al, kunnen we hem vinden. Kunnen we een handje helpen? En dan zou het kunnen helpen dat we in het proces van het bouwen van de nieuwe zuiveringsinstallatie, dat we die toepassing wellicht later kiezen. En dan

nog een klein vraagje als toetje. Ik las ergens dat de geplande capaciteit, dat is wel toekomst rekenen, de geplande capaciteit in het volume dat dat gebaseerd is op het afkoppelen van hemelwater. Volgens mij gaat Delfland zelf niet over het afkoppelen van hemelwater. Dus dan vraag ik me af hoe denken we dat te kunnen bereiken? En mocht dat onverhoopt niet lukken, wordt dan het waterspoor meegenomen als aanvullende maatregel. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. PvdA, de heer Meijdam.

De heer Meijdam: Dank u wel voorzitter. We hebben twee ideeën in te brengen, twee dingetjes en één ding. Ik begin even met het eerste idee. Afgelopen zomer was heel warm en toen zijn wij naar het NWP bijeenkomst geweest bij Dunea en een ding dat me dat ik me kan herinneren van die bijeenkomst bij Dunea is dat hoe fantastisch het waterschap Rijnland is. Want die lozen hun affluent op het oppervlaktewater, in tegenstelling tot Delfland. Hier in de uitgangspunten wordt er inderdaad bij punt 10 affluente oppervlaktewater en ook aan de affluent eisen gestreefd naar ja meer lozen op het oppervlaktewater. Maar aangezien Dunea en ook Evides in geval van droogte nu eigenlijk al een probleem hebben om aan zoet water te komen. In hoeverre zouden wij hun als belanghebbenden of als klanten tussen aanhalingstekens erbij kunnen betrekken om ja extra mee te betalen of mee te ontwikkelen of mee te denken aan een extra reinigungsstap. Dat was ideeje een. Dan dingetje nummer één. Dat is bij klimaatneutraal punt uitgangspunt vier Delfland streeft er naar om klimaatneutraal te zijn de CO2 voetprint van nul te hebben. En dan staat er aan het eind bij het zuiveren komen broeikasgassen, lachgas, methaan CO2 vrij. De uitstoot hiervan moet worden geminimaliseerd om niet meer bij te dragen aan de klimaatverandering. Op wat zijn de minimale minimalisatie eisen? Is dat gewoon zo dicht mogelijk binnen redelijkheid naar nul gewoon, of zit er een groot economisch aspect aan dat als het wat geld kost, dat we dan het een hoger minimum acceptabel vinden. Idee nummer twee van twee over ja punten 11 en 12 flexibiliteit en terugwinnen grondstoffen. Ja we hopen, klopt het dat er inderdaad in het ontwerp genoeg lege ruimte gereserveerd wordt om later inderdaad nog stappen toe te kunnen voegen? En in hoeverre is het denkbaar om daarvoor ook de vrijgekomen ruimte van de huidige zuivering gedeeltelijk te gebruiken? Omdat het ja het ligt in de buurt dus. Dingetje twee over de beoordelingskader. Daar staat aangekondigd dat er in beeld gebracht wordt hoe de onderwerpen op de genoemde criteria scoren. Klopt het dat de onderwerpen ook op de want er zijn ook sub criteria genoemd. Zouden op zich denk ik ook wel graag willen weten hoe de onderwerpen op de sub criteria scoren. Dus waarschijnlijk is het antwoord, ja natuurlijk gaan we dat doen. Maar we willen het toch graag genoemd hebben en dan het ding en dat is nadeel van als de AWP voor je geweest is. Dat is de bij voorbaat al uitsluiting van de na zuivering van ozon. Want wij hadden ook het artikel gelezen op de website van Unie van Waterschappen. Dat Amsterdam, Gooi en Vechtstreek en o drie step installatie heeft toegevoegd. En ze hadden zelfs de ideeën om al hun zuiveringen te gaan voorzien van het ding. Dus ze zijn ook echt enthousiast. Nu staat AGV niet bekend als een waterschap dat barst van het geld. Dus wellicht hebben ze daar ook een business case voor dus het is op zich wel en we gaan nu een nieuwe installatie bouwen en voordat het ding er staat, weten we echt wel in hoeverre ze bij AVG hun doelen bereiken met die o drie step installatie. Wij zouden het echt wel heel graag willen dat die van de bij voorbaat uitgesloten lijst wordt afgevoerd dit punt. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk verder, heer Sluis wilt u het woord voeren nee. De heer Van Winden van Ongebouwd.

De heer Van Winden: Alsjeblieft voorzitter, dank u wel. Ik ga het niet heel lang maken. Ik heb in de documenten twee alinea's even gearceerd. En de eerste staat en dat noemen we de kernboodschap in paragraaf 4. Delfland gaat in 2027 een nieuwe waterzuivering bouwen. Ik vind dat interessant, want voorlopig staan er nog andere panden op ons beoogde terrein. Dus hoe hard is deze 2027. Het tweede punt wat ik heb dat gaat over duurzaamheid. Ik heb het net al in de zogenaamde debat gezegd nieuwbouw van Delfland of Delfland kan een AWZI's realiseren die duurzaam en circulair is en waar ruimte is voor aanpassing in de toekomst. Dat is ongeveer gelijk aan modulariteit. En als wij latere dingen kunnen toevoegen omdat de stand

der techniek daar is of omdat de markt daar is, dan denk ik dat een goede zaak is. Maar we moeten niet kost wat kost alle nieuwigheden nu al in die zuivering bouwen. En dat brengt me op het op het derde punt we hebben de grond verworven, ergens midden vorig jaar hebben we in de vorige VV een krediet aangepast. Het oorspronkelijke krediet was 21 miljoen en dat is opgehoogd naar 53 miljoen. Het hoofdbestanddeel daarvan was grondverwerving, die ging van 16 miljoen naar 48 en halve miljoen. Dat is een drievoud van het oorspronkelijke grote bedrag. Als dat het voorland is voor de totale zuivering...

De voorzitter: We hebben weliswaar het opheffen van de vertrouwelijkheid als hamerstuk beschouwd, maar de daadwerkelijke opheffing van de geheimhouding vindt daadwerkelijk in de eerstvolgende VV. Dus ik denk niet dat er nu nog bloed uitvloeit als u getallen noemt maar misschien kunt u iets terughoudend zijn met het...

De heer Van Winden: Ik zal ze niet verder noemen maar als dit het uitgangspunt wordt voor onze totale zuivering, een verdrievoudiging van de kosten die we ongeveer in gedachten hebben. Dan vraag ik wat vraag ik me af waar dit proces eindigt, met excuses voor het gebruik van de getallen. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Siskens BBB.

De heer Siskens: Ja dank u wel voorzitter. Als ik de uitgangspunten en beoordelingen leest dan proef ik toch wel ergens ambitie, dan bijvoorbeeld met termen zoals zoveel mogelijk even kijken, zoveel mogelijk grondstoffen terugwinnen, zoveel mogelijk affluent in het eigen oppervlaktewater en minimaliseren van energiebehoefte en afvalstromen. Merkt toch wel dat ook vanuit nu al vanuit uitgangspunten en beoordelingskader dat toch ook wel ambitie spreekt. Maar andere kant denk ik ook waar het ook alweer realisme is van de kant vanuit kosten en efficiëntie vanuit de financiën. Er zijn natuurlijk techniek en mogelijkheden die in dit stadium zijn uitgesloten, maar we hebben natuurlijk ook kunnen lezen dat de waterzuivering later als het mogelijk is dat er toch waar dingen kunnen worden toegevoegd mocht dat haalbaar en ook kostenefficiënt zijn. Ik kijk vooral uit naar de volgende fase waarin we wat vaker genoemde figuurlijke menukaart voor ons krijgen, waarin we ook echt kosten en baten kunnen zien. En dat we dan ook echt kunnen uitspreken wat we wel en wat we niet zouden willen op de waterzuivering. En dan kijken ja en wil natuurlijk ook zijn niet bang om later want ik word... Ik had de vorige commissievergadering niet meegemaakt maar wel teruggekeken en ik hoorde de heer Simon ook zeggen over diervriendelijkheid. Wat dan nu niet? Ja. Ik maai nu het gras voor zijn voeten weg. Want wat nu wat nu niet opgenomen tijdens de uitgangspunten en beoordelingskader maakt, dacht misschien dat het wel een soort van leuk memo om het toch ergens op te schrijven om toch mee te nemen en dat was het. Dank u wel.

De voorzitter: Goed sluit u zich aan bij de BBB of heeft u een eigen inbreng de heer Simon. De heer Simon Partij voor de Dieren.

De heer Simon: Voorzitter. Ja dat dat is wel even wat van dat je het vervelend vindt dat je na de BBB komt, omdat ze de gras onder je voeten wegmaaien. Omdat ze het hebben over diervriendelijkheid. Nou ja, hoe raar kan de wereld zijn? Maar ook heel fijn dat we allebei op ditzelfde standpunt terechtkomen. En het was inderdaad ook een punt van mij dat ik dat, natuurlijk lees je dat tussen de regels door maar je ziet niet specifiek iets over diervriendelijke inrichting. Niet bij de bouw, niet bij de installaties zelf en ook niet uiteindelijk bij de inrichting, waar natuurlijk wel gesproken wordt over het stimuleren van de biodiversiteit maar niet over de schadelijke gevolgen. Dus dat zou heel fijn zijn als daar nog iets over uitgeweid wordt of iets over onderzocht wordt. Want het wordt bij andere waterschappen, ik heb dat in de vorige commissie ook genoemd. Noemen het voorbeeld Hunze en Aa's waar ze in de nota dierenwelzijn een stukje hebben opgenomen over de diervriendelijke inrichting van de afvalwaterzuivering. Maar goed over de uitgangspunten. Ten eerste nog even een compliment aan de Hoogheemraad over het adequaat toepassen van de versnelling opgave richting het terugdringen van lachgas. Dat wordt zeer fijn gevonden binnen mijn fractie. Goed nu over de uitgangspunten. Ik had diervriendelijk inrichting al gehad dat is niet specifiek in uitgangspunten, niet

specifiek in de criteria of sub criteria benoemd. Dat vinden we jammer. En wat ik ook heel erg jammer vind is het ontbreken van het terugdringen van rioolvreemd water. Het wordt wel gesproken over het afkoppelen van hemelwater, maar nog steeds niet over rioolvreemd water. En dat zeker in dit gebied. Ik heb dat vorige keer ook gezegd in Schiedam, in Vlaardingen is 50 procent van het droog weer afvoer is rioolvreemd water en daar kun je heel veel op besparen en dat past helemaal bij de duurzame inrichting. Dat vind ik een omissie maar voor de rest, ik heb dat ook in mijn eerste vraag over het proces uitgelegd. Er zijn nog heel veel kansen om je ambities waar te maken, maar je moet ergens beginnen met je uitgangspunten en laten we gewoon zo snel mogelijk beginnen.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even verder. Heer Anker, ChristenUnie-SGP wilt u het woord voeren.

De heer Anker: Voorzitter, dank u wel. Dank u voor het voorstel uitgangspunten en beoordelingskader voor het project waterzuivering Vergulde Hand in Vlaardingen. In het voorstel wordt een ontwerp capaciteit van 400.000 vervuilingseenheden gespecificeerd en ook staat heel goed dat ten opzichte van het bestaande ontwerp capaciteit van 260.000 vervuilingseenheden. We hebben daar in de vorige commissie over gehad, maar we hebben het ook nog over een gevoeligheidsanalyse gehad voor de optimale ontwerp capaciteit. En de vraag van onze fractie is dat ook uitgevoerd die gevoeligheidsanalyse. Verder wordt in het voorstel gesproken over een hydraulisch ontwerp capaciteit van 16.000 kubieke meter per uur, en de vraag is hoe zich dat verhoudt ten opzichte van de bestaande capaciteit. Twee capaciteiten dus vervuilingseenheden en u heeft het hier ook over een hydraulische capaciteit. En ja ook om daar een beeld van te krijgen ook omdat die praat over afkoppelen van hemelwater, is toch wel goed om gevoel te krijgen van wat kan de huidige afvalwaterzuivering en waar gaan we in de nieuwe situatie naartoe? Nou dan noemt u dus 16.000 kubieke meter per uur. Ook voor de beeldvorming, het zou vervelend zijn als de nieuwe afvalwaterzuivering te klein gebouwd wordt. Verder goed is het om water terug te leveren in het watersysteem, u volgt daarbij de Kaderrichtlijn water. De vorige keer hadden we het ook nog even gehad over bacteriën en virussen. U zegt dat u ontsmettingsmiddel gaat gebruiken en de vraag is of dat ook hoe geldt dat voor virussen? Nou we hebben net een debat gehad over het terugwinnen van grondstoffen. Nou het lijkt ons als ChristenUnie-SGP ook goed om keuzes te maken en dan ook toch ook die duurzaamheid en haalbaarheid als criteria te gebruiken. Resumerend sommen, het is een goed verhaal. We vinden het een goed plan om de plan vormingsfase in te gaan. De opties die nog openstaan dan voor het terugwinnen van grondstoffen. Opties voor verbetering duurzaamheid zijn interessant, maar ook kritisch daar naar kijken en beoordelen op haalbaarheid om de ontwerp fase beheersbaar te houden. Tot zover de bijdrage van ChristenUnie-SGP.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Bulten, CDA.

Mevrouw Bulten: Bedankt voorzitter. Wij vinden het goede uitgangspunten, ze spreken van ambitie. Wij zouden ze graag verder uitgewerkt zien en dat keuzes dan terug bij ons worden gelegd en dat wij dan de afweging samen kunnen maken. Wij vinden het ook heel goed dat er echt een apart stuk is gemaakt bij de beoordelingscriteria over veiligheid, dat vinden we heel belangrijk. Mijn vraag daarbij is er staat interne veiligheid, valt hier digitale veiligheid ook onder en zo niet zou digitale veiligheid een criteria kunnen worden. Daarnaast ja vinden wij het goede uitgangspunten en kijken we graag de uitgewerkte versies tegemoet.

De voorzitter: Bedankt, wie voor de VVD? Mevrouw Dekker.

Mevrouw Dekker: Bedankt voorzitter. Wij vanuit VVD wij vinden dat dat hier een goed document ligt. En we willen de organisatie ook bedanken voor het beantwoorden van onze vragen. En wij vinden dat op basis van dit beoordelingskader de volgende stap zorgvuldig gezet kan worden. Verder willen we graag nog aanwezige collega's hier aan tafel erop wijzen dat twee van de drie risico's betrekking op ons hebben, die nu genoemd worden onder punt 11. Het eerste wat genoemd is geen tijdige of onduidelijke besluitvorming over uitgangspunten en beoordelingskader voor het project. En de derde is bij besluitvorming over

voorkeursalternatief, worden eerdere vastgestelde uitgangspunten ter discussie gesteld. En ik denk dat dat het goed is dat het erin staat, want bij grote projecten worden vaak met latere beslissingen en latere wijzigingen extra kosten en overschrijding van de planning bereikt. Dus ik denk dat we met zijn allen ons best moeten doen om de organisatie in staat te stellen, om met tijdige door onze tijdige beslissingen en geen latere wijzigingen dit project binnen budget en binnen de planning te kunnen halen. Dus dat is een verzoek aan ons allemaal. Dan heb ik nog twee andere punten. We lezen bij de communicatie en participatie dat ook bij dit project het streven is om te laten zien dat Delfland een betrouwbare en kundige overheid en partner is. Alleen staat in de opsomming van de communicatie de inwoners van Delfland niet genoemd. Dus ja. We nemen aan dat er een communicatieplan opgesteld is of zal worden en waar relevant ook de communicatie met de inwoners van Delfland gedaan zal worden. En dan hebben wij als laatste punt dat we blij zijn om in de uitgangspunten te lezen dat de realisatie van de Vergulde Hand moet passen binnen het voeren van een gezond financieel beleid. De VVD fractie vraagt zich daarbij wel af wat het college ziet als een acceptabele toename van de belastingtarieven.

De voorzitter: Dank u wel. Wie voor Water Natuurlijk? Mevrouw Jenniskens.

Mevrouw Jenniskens: Dank u wel voorzitter. Dank u wel aan Delfland en aan de Hoogheemraad voor alle informatie. Ook wat we vorige keer gevraagd hebben bie bijlagen over wat al uitgesloten is zeer verhelderend. Hartstikke bedankt en ook het overzicht van alle aanvullingen of de technische vragen van de fracties is zeer inzicht vol. Daar kan je wel uit concluderen dat heel veel dingen niet zijn opgenomen of in een latere fase worden opgenomen. Dat is jammer, maar het is nu eenmaal zo. Wat wij wel constateren en de vorige keer hadden wij dat wel bij de presentatie in de beeldvorming, dat er eigenlijk een doelstelling van de afval zuiveringsinstallatie zelf ontbreekt. Wij hebben er toen eentje, we hebben er eentje geformuleerd en dat was hetzelfde. Een toekomstbestendige zuivering die schoon, gezond en veilig water produceert en levert aan natuur, andere gebruikers. En daar waar zoet water tekorten zijn of worden verwacht en een bijdrage levert aan de goede gezondheid van de inwoners en een duurzame leefomgeving. Zo'n soort doelstelling van wat de waterzuivering moet doen, waar die aan moet voldoen staat erin maar wat hij moet doen, ontbreekt. En wij zouden het wel heel erg appreciëren als er toch zo'n soort doelstelling bijkomt want dat verheldert ook naderhand ook het afwegingsproces, want dan kan je het aan je doelstelling. Dan wij kunnen ondanks dat niet alles nog op dit moment ook even glashelder is, kunnen wij als Water Natuurlijk wel leven met de uitgangspunten. En we hopen dat het effluent met de nieuwe richting richtlijn Stedelijk afvalwater, dat de ambities daar hoog zijn. Nou u heeft daar net al iets over gezegd dat de Europese richtlijn behoorlijk ambitieus is. Nou daar hopen we dan op zodat er echt schoon water wordt geproduceerd voor hergebruik en of toe te voegen, ook aan het oppervlaktewater. Wij kunnen ook heel goed leven met wat er onder de uitgangspunten zeven, acht, negen, tien, elf en twaalf staat en we gaan ervan uit dat in een volgende fase deze uitgangspunten een hoge prioriteit krijgen. En dat we een goed inzicht krijgen in de afwegingen die worden voorgesteld. Dat lijkt mij nog best wel ingewikkeld to be honest. En ik denk dat het aan u is om daar een heel goed misschien scenario's of whatever in welke vorm een stuk aan te bieden en aan ons is het om daar het goede gesprek over te hebben. T.z.t. Wij zijn dus reuze benieuwd hoe een en ander in de ontwerpfase wordt gerealiseerd. En wij hebben nog een klein dingetje u heeft wij hadden voorgesteld om een informatieve VV te hebben om meer inzicht te krijgen in de state of the art van de zuiveringstechnieken. Daar heeft u ja opgezegd in de beantwoording van de vragen, misschien kunt u dat hier ook nog wel als toezegging geven zodat we het niet vergeten. Want ik denk dat het heel belangrijk is dat we dat zeker voordat we het volgende gesprek hebben, daar toch met zijn allen meer kennis en informatie over hebben. Dus even samenvattend wij willen eigenlijk twee toezeggingen van de Hoogheemraad. Een is doe er een doelstelling van de zuivering bij, twee zorg dat die informatieve VV er op tijd komt. En dan zijn we verder ontzettend benieuwd hoe de uitgangspunten vorm krijgen in de ontwerpfase. Hartelijk bedankt.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Kloppenburg, Natuurterreinen.

Mevrouw Kloppenburg: Dank u wel voorzitter. We hebben een aantal vragen als fractie Natuurterreinen. Twee over de capaciteit en drie over de of vier over de effluent eisen. Betreft de capaciteit er is eigenlijk maar van 50 bedrijven bekend wat hun vervuilingseenheden zijn, dus het aantal werkelijke vervuilingseenheden in de glastuinbouw en van bedrijven is dus eigenlijk niet exact bekend. Dus waar is de capaciteit van de nieuwe zuivering op gebaseerd. Zijn die 300, 400 duizend vervuilingseenheden wel voldoende? Dan ook een vraag over de maximale belasting van de 16.000 kuub, daaruit houdt het ontwerp van de zuivering rekening mee. Maar stel nou dat naar verwachting de riool overstorten worden gesloten, wat weer voor een hogere piekbelasting zal zorgen. Is dit in de uitgangspunten voor het ontwerp meegenomen. Dan over de effluent eisen bij de effluent eisen wordt alleen gesproken over stikstof en fosfor en niet over de zware metalen en de pesticiden. Is het mogelijk te bevestigen of toe te zeggen dat deze stoffen wel in de uitgangspunten voor het ontwerp zijn of worden meegenomen. En is er bekend wat de influentlast is op het gebied van deze stoffen? Is het mogelijk om een toezegging te doen om dit te onderzoeken. Over de kwaliteit van het water dat naar de Krabbeplas wordt geleid, daar staat ook alleen de maximale hoeveelheid stikstof en fosfor genoemd. Komt hier ook een maximum voor de toegestane hoeveelheid medicijnen en zware metalen en pesticiden en kunnen we hier inzetten op 100 procent verwijdering van deze stoffen. En tot slot wordt er genoemd dat de inzet is om zoveel mogelijk effluent in eigen oppervlaktewater te houden. En wordt voor dit water ook gekeken naar normen voor die zware metalen, medicijnresten en pesticiden?

De voorzitter: Dank u wel. Ook begint de microfoon is spontaan rond te zingen. Ja. Maar zijn we aan het eind van de eerste termijn van de commissie. Er zijn een hoop vragen gesteld en we zijn ook bijna bij kwart voor negen. Ik zou eigenlijk willen voorstellen om nu even te pauzeren en dan om negen uur te hervatten met de beantwoording van het college. Dan kan dat ook wat effectiever en efficiënt worden voorbereid. Dus ik schors de vergadering tot negen uur. Goed. Het is negen uur en de commissie is zo goed als compleet. Ik heropen de vergadering en ik geef het woord aan Hoogheemraad Tieman voor de beantwoording.

De heer Tieman: Ja. Dank u wel voorzitter en dank u wel voor uw vragen. Wat dat betreft 87 vragen hebben wij mogen ontvangen. De laatste weken. Ik was ook een beetje sip geweest heel eerlijk gezegd als er geen vragen waren gekomen. Maar ik wil dit moment ook gebruiken om de organisatie te bedanken voor de beantwoording van de vragen en de discussies die daar toe geleid zijn. Ik zal de vragen die u heeft gesteld zo goed mogelijk beantwoorden. En ja mijn vingers jeuken af en toe om ook op die technische zaken in te gaan, dus ik zou mij daartoe gaan ja toch wel beperken om dat toch niet te doen tot op zekere hoogte. En een aantal vragen laat ik ook aan mijn collega over die hier aan de rechterkant zit. Om te beginnen met betrekking tot de bromaat discussie. Nou dat is een heldere discussie en ik ga toch een beetje de geschiedenis in 2 juni, 2022. De Verenigde Vergadering heeft een besluit genomen om geen zzs stoffen, zeer zorgwekkende stoffen, te gaan produceren. Dan kan ik een punt zetten. Dat houden we natuurlijk met onze collega's van een AGV goed in de gaten. Die communicatielijnen zijn er tussen de procestechnologen. Alleen wij hebben ook erg veel informatie van ons eigen watersysteem. Waarop op dit moment we naar andere zaken kijken die tot eenzelfde zuiveringsrendement zouden kunnen leiden, zonder dat je zzs stof produceert. Je kunt hem natuurlijk afvangen, maar wij willen hem helemaal niet produceren. Kijk naar de Chemoursdiscussie als daar ontwikkelingen zijn en we hebben het net gehad over die fase ook daarna. We hebben een vinger aan de pols we zijn bij het STOWA betrokken we zijn bij de egf fabriek betrokken we zijn bij de KRW, betrokken we zijn overall bij betrokken waar deze deskundigen de TU Delft de top notch van de waterwereld bij elkaar komen om ideeën uit te wisselen. Maar op dit moment is deze productie van bromaat zzs. Ja hou ik maar even aan die opdracht zover. Wat dat betreft de prognoses, de prognoses die gevoeligheid analyse die wordt uitgevoerd dat is ook een toezegging. Dit is de informatie die wij continu bekijken. En mevrouw Hendriks had het de vorige keer ook over dat dat om de zoveel tijd wordt bekeken. Wij gaan dat echt wij houden dat in de smiezen. En we gaan op dit moment en dat zag u ook in de beantwoording van die technische vragen, uit van een worst case scenario ten aanzien van een afkoppeling. Maar we hebben daar echt een vinger aan de pols van hoe die prognoses zich verder ontwikkelen, met diverse zaken. We willen ook weer niet te over gedimensioneerd zijn we willen niet onder gedimensioneerd zijn, dus dat is continu een afweging en dan gaan we op een gegeven

moment wel daar een besluit innemen, van hoe ziet dat dan uit? Maar op dit moment zijn die gegevens nog, staan ze nog ten aanzien van onze uitgangspunt. De klanten extra laten betalen. En klanten misschien even gekscherend een Dunea, een Evides die natuurlijk ook de media opzoeken. Ik zat bij dat NAD overleg en beter wordt natuurlijk ook weliswaar binnen de boezem teruggebracht. En dat is ook onze doelstelling. Maar het Amsterdams Rijnkanaal sorry, Noordzeekanaalgebied hadden ze daar niet in getekend. Dus wat dat betreft wij zijn er wel mee bezig om natuurlijk ook die stap te gaan maken. Er is ruimte voor toekomstige stappen. Ik heb het eigenlijk al in mijn in de discussie hiervoor over de grondstoffen terugwinning ook genoemd en ik zal het nog een keer noemen. Bijvoorbeeld Harnaschpolder, uit het proces HARKOS met die biopolymeren. Op dit moment maakt dat dus een vergrotingsstap op een andere AWZI waterzuiveringsinstallatie buiten ons gebied, omdat wij niet zo'n stap konden maken. Hij staat bij ons in de loods in Den Hoorn. Hij gaat nu naar een grotere maar wel met dien verstande dat wij hem gaan terugpakken op een gegeven moment. Dus dat houden we in ons achterhoofd. Hetzelfde geldt voor die ultieme waterfabriek. Wat we daarin leren, allerlei zaken die waar we dus stappen kunnen gaan maken in de toekomst en daar zal natuurlijk ook een ruimtelijke ordeningscomponent in toegevoegd worden. Want ja dat is misschien we hebben wel wat meer hectares aangekocht, maar ja we hebben het ook niet tot oneindig gedimensioneerd. Dus met innovatie er is ruimte voor stappen zo wil ik hem even neerzetten de sub criteria nemen we mee. En mevrouw Jenniskens heeft dat een aantal keren ook neergezet van hoe ga je dat hier goed presenteren? Dikke streep er onder, zodat we daar zo goed mogelijk afwegingskader transparant aan jullie kunnen voorleggen. Ik heb hier ook staan hoe hard is dat het Oekraïne dorp weggaat. Nou ik heb vorige week nog met mijn collega Kegel in Vlaardingen gesproken en daar is ook een risico punt op de agenda standaard, we hebben daar bestuurlijk overleg om de zoveel weken. En daar is ook dit punt standaard op de agenda opgevoerd. Wij gaan een brief schrijven gezamenlijk ook naar het Rijk om nog een keer dit te onderstrepen, dus dit is een continu proces. Maar op dit moment zijn de afspraken ten aanzien van het Oekraïne dorp hard, dat staat ook in onze SOK. Dat staat ook in de afspraak met het Rijk en Vlaardingen, alleen we leven ook in hele bijzondere tijden dus dit is gewoon een punt van aandacht. En als daar ontwikkelingen zijn dan hoor ik dat als eerste. Op dit moment heb ik daar geen signalen voor gekregen, maar ik heb hem wel onderstreept in de risico's uiteraard. De opmerking van de heer Van Winden met betrekking tot 16 tot acht... Ja. Ik zal het bedrag weer niet noemen, anders ga ik in dezelfde valkuil wat dat betreft. Ja als dat... Dat heeft natuurlijk ook te maken met de discussie over de markt van de van de grond hoe we dat gedaan hebben, die discussie wil ik eigenlijk nu niet herhalen. Maar het signaal is ook helder. Dat is natuurlijk een enorme stap geweest. En ik kom in mei ook bij u terug voor een kredietaanvraag. Want waar we nu mee werken, gaan we zo meteen ook ingenieursbureaus voor in de arm nemen. En tender procedure uitschrijven, een selectie maken dus daar is ook gewoon, daar zijn ook gewoon middelen voor nodig. De diervriendelijkheid. Ja. Wat dat betreft het is eigenlijk gewoon beleid, dus daarom is het eigenlijk ook niet opgenomen. Het zit gewoon in ons Delfland beleid, ik wil het niet bagatelliseren. Het is niet onderscheidend ten aanzien van de keuzes. Ik heb het mondeling ook aan de een andere collega van de Partij voor de Dieren fractie meegegeven dat dit een punt van aandacht is. Ik zeg het hier nogmaals door de microfoon en op band, het is in ons beleid en we vinden dit belangrijk met elkaar. De gevoeligheidsanalyse heb ik het net over gehad. Ten aanzien van de digitalisering en de veiligheid daaromtrent, we zitten op een van de hoogste niveaus qua cyber. En dit heeft ook de volledige aandacht bij de automatisering. De procestechnologie, de aansturing van die waterzuivering zitten we daar op het hoogste niveau, heeft onze volledige aandacht. Communicatie nou, ik kan vertellen dat er een communicatieplan is. Waar we hebben wat dat betreft mensen in dienst wiens vak dit is. Het is voor de mensen in Delfland en daarbuiten wat dat betreft onze volledige aandacht, dus communicatie zit er gewoon in. Hebben we hier dan niet genoemd. Is dan een omissie. Communicatie is ook standaard binnen ons beleid, om hierover te informeren de mensen. We hebben daar ook nog een punt met de gemeenteraad in Vlaardingen. Ten aanzien van de opmerking over de metalen en de pesticiden. Ja. Ik vind hem iets te technisch om hem nu te beantwoorden, wat ik wel mee kan geven is dat wij een doelstelling hebben vanuit Europa om de medicijnresten er ook uit te halen. Met andere woorden die technologie die daar toegepast wordt is ook voor de gewasbeschermingsmiddelen. Wat is de effluentlast aan de voorkant. Ja dien hem in, maar op dit moment heb ik daar geen antwoord op. Tot zover voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Ouwendijk.

De heer Ouwendijk: Ja dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ja. Ik dacht dat collega Hoogheemraad Tieman alle vragen beantwoord had. Dus dan blijft er voor mij niet zoveel over nee. Ik heb wel een algemene opmerking gehoord over kosten minimalisatie.

De voorzitter: Ik heb ik geval en één vraag vanuit uw eigen fractie gehoord die ook op financieel was.

De heer Ouwendijk: Ik ging ik was aan het begin van een antwoord. Er zijn twee zaken die ik die ik aan wilde roeren. Dat is in het algemeen de opmerking over wat is dan de doelstelling, is de doelstelling state of the art of is de doelstelling kosten minimalisatie? Hoor ik hier op enig moment aan de rechterkant. En ook de opmerking van de VVD-fractie met betrekking tot financiën. Kijk wij hebben aan de vooravond van dit proces hebben we onze doelstellingen geformuleerd. Die luiden en ik herhaal ze om eventjes sober en doelmatig en een gelijkmatige tariefsontwikkeling voor alle ingelanden van Delfland. En daar zal het verhaal dus wat het college betreft in moeten passen. Ik denk dat zo die beide vragen beantwoord zijn.

De voorzitter: En ik zie dat heer Tieman nog een...

De heer Tieman: De doelstelling koppelen aan het project dat is een toezegging dan gaan we aan werken en we komen met een doelstelling voor het project dat we daar een duidelijk beeld bij hebben. We hebben eigenlijk al geformuleerd intern, dus ik ga hem met jullie communiceren. En een informatieve VV state of the art zuiveringstechnologie staat op de agenda. Wordt ingepland om jullie daar helemaal in mee te nemen.

De voorzitter: Even voor mij u zegt toe de doelstelling op te nemen. Is het voornemen om die te formuleren nog voordat het stuk naar de VV gaat of die op een later moment in te voegen?

De heer Tieman: Ja, die kan toegevoegd worden voordat het naar de VV gaat.

De voorzitter: En dan heb ik inderdaad een toezegging genoteerd dat er een informatieve VV komt of die feit dat ingepland wordt en de gevoeligheid analyse dat hij wordt uitgevoerd. En dat zijn denk ik dan de toezeggingen die ik genoteerd heb. En dan kijk ik even of er behoefte is aan een korte tweede ronde, waarbij u ook nog de gelegenheid hebt om aan te geven of u vindt dat dit stuk als met de genoemde aanpassingen als hamerstuk naar de VV kan of als bespreekstuk. En misschien is het ook goed om even op te merken dat een aantal andere vragen die mogelijk toezeggingen zouden kunnen zijn, afdoende beantwoord zijn. Bijvoorbeeld de vraag van de PvdA over de sub criteria die worden meegenomen. Dus dat lijkt me niet dat er nou nog een toezegging over hoeven op te nemen. Dat is de uitleg van hoe het afwegingskader gelezen zou moeten worden. Ja. Maken we het liefst een korte en puntige tweede ronde, begin ik weer bij de AWP.

De heer Faber: Dank u wel voorzitter en dank u wel heren Hoogheemraad voor de beantwoording. Ik had een aantal vragen een aantal dingen gezegd over nieuwe ontwikkelingen voor bij een zuiveringstechniek bij een ander waterschap, wat daar dus wordt toegepast. Ding is geopend door de minister. En het is goed dat we natuurlijk een proces ingaan waarbij we stappen zetten, waarbij we op een bepaald moment beslissingen nemen op basis waarvan we verder gaan. Dat zullen we nog wel vaker gaan doen in dit proces. Maar ik mag hopen dat als er nieuwe inzichten komen en nieuwe technische ontwikkelingen helder worden en we zijn nog niet zover dat we al een point of no return hebben bereikt, dat we dan nog openstaan voor die nieuwe ontwikkelingen. Want laten we vooral de installatie zo goed mogelijk bouwen. Bij dat gebruik van een stap met Ozon daar lijkt zo'n nieuwe ontwikkeling aan de hand. Dus volgens mij is dat zeer de moeite waard om naar te kijken en laat ik vooral geen pleidooi houden om aan schadelijke stoffen te gaan lopen produceren en in het milieu te brengen. Dat is natuurlijk zeker niet de bedoeling. Volgens mij staat bij de step o drie techniek ook niet echt de bedoeling, want daar combineren ze de toepassing van ozon met actief kool. En ik ben razend

benieuwd of dat ook zou kunnen voldoen voor ons, wat ik helaas niet heb gehoord in het beantwoording of dat een goede oplossing zou zijn voor ons. Ik heb ook de afweging niet gehoord. Die is denk ik dan ook nog niet, wat er voordelen van zo'n techniek bijvoorbeeld met medicijnresten of met andere schadelijke stoffen die wellicht daarmee kunnen worden gezuiverd. Hoe de hoe die afweging is versus de nadelen die het misschien ook heeft. Dus wat mij betreft wordt dat wordt het evenwel in de besluitvorming in de VV een onderwerp. Ik ga ervan uit dat er geen aanvullend antwoord meer gaat komen, want anders hadden we het waarschijnlijk wel gekregen. En ook het onderwerp van de toepassing die is iets minder belangrijk denk ik. Maar de keuze of zoals nu is opgenomen de uitzeven van cellulose, of daar later kan worden besloten over hoe we dat dan gaan toepassen ofwel in het proces als hulpstof, ofwel zoeken naar hoogwaardige toepassing. Ik zei al ik ben blij dat het uit gezeefd wordt als ik het zo lees. Dus dat echt een stap vooruit, dat waardeer ik ook. Maar laten we vooral kijken dat we het zo goed mogelijk dan ook kunnen inzetten. En daar heb ik ook geen antwoord op gekregen.

De voorzitter: En dan toch even. Ik ben in de eerste ronde soepel geweest in het herhalen van technische vragen. Dit gaat wel heel erg de techniek in voor een politiek debat. Dus ik denk dat de vragen die gesteld zijn en die echt technisch zijn, dat u daar het college kunt vragen om daar de komende tijd nog schriftelijk op te reageren. Maar dit zijn wel echt technische vragen dus dat heeft de heer Tieman ook in zijn inleiding gezegd dat hij zich niet zou laten verleiden om op alle technische vragen die voor een deel ook al schriftelijk gesteld zijn, nu in te gaan. Maar voor zover er nieuwe vragen gesteld zijn denk ik dat het college bereid is, kijk ik even naar de heer Tieman om die nog schriftelijk te beantwoorden voor de VV. Het lijkt me niet goed om hier nu een technische vragenronde alsnog terwijl we aan de oordeelsvorming nu toe zijn nog een technische vraagronde opnieuw in te lassen.

De heer Faber: Zo heb ik de beantwoording niet geïnterpreteerd. Dus dank voor deze aanvulling.

De heer Tieman: Ja. Heeft er zijn antwoorden gekomen op de Ozon vragen die gesteld zijn, die staan bij de technische vragen VV. Als daar nog extra vragen op zijn, stel ze daarvoor gerust, dan zorgen we dat er schriftelijke antwoorden opkomen. Ik heb ze hier uitgeprint voor me. Daar heb ik net een korte toelichting opgegeven. Wat dat betreft houden we daar een vinger aan de pols en zijn we eigenlijk op zoek naar andere technologie die tot een vergelijkbaar verwijderingsrendement leidt. Ik lees hier heel even letterlijk op het antwoord wat gegeven is: hierbij wordt ontstaan. We hebben hier innovatie programma's weer is contact met AGV we houden daar een vinger aan de pols, maar er wordt daar we willen eigenlijk we willen geen zzs stoffen produceren later afvangen wanneer daar dan een alternatief voor is dat het helemaal niet produceert.

De voorzitter: Om te voorkomen dat we alsnog de technische vragen en antwoorden nu gaan doen. Ik begrijp uit uw inbreng dat u er in ieder geval voor pleit om met het oog op de Ozon kwestie dat uw fractie het graag als besprekingsstuk in de VV zou willen hebben. Dat is een juiste conclusie. Gaan we door naar de Partij van de Arbeid, de heer Meijdam.

De heer Meijdam: Dank u wel voorzitter bedankt voor de antwoorden ook. Jawel Ozon is ook nog wel een bij ons één ding. We snappen wij maken ook liever geen bromaat. Het kan echt. Het zou echter kunnen zijn dat de alternatieven minder effectief zijn, of heel veel duurder of risicovoller dan deze stap. En dat deze stap toch kostenefficiënt en effectief is. En dat we er misschien later alsnog voor gaan kiezen. Dus ik zou nog steeds graag willen vragen als fractie om dit punt van de gaan we zeker niet overwegen lijst af te voeren. Dat wil niet zeggen dat we het per se wel moeten gaan overwegen, maar we willen dan wel dat er inderdaad ook aan die alternatieven gekeken wordt. En dat is nu een open vraag en een hoog risico dus het verzoek is, ja haal het van die lijst af en dan zijn wij helemaal blij en zo niet dan zijn wij niet helemaal blij. Dank u wel.

De voorzitter: Helder. Als er een interruptie is van de heer Simon, dan kan dat maar bedoel. Het was een vraag buiten de microfoon en daarmee buiten de orde. Dan ga ik ja, heer Sluis. Nee dat mag ik opvatten, dat u wel

instemt met het voorliggende stuk en niet dat u een besprekstuk zou willen in de VV. De heer Van Winden, Ongebouwd.

De heer Van Winden: Heel kort voorzitter. Dank voor alle antwoorden. Om verdere versprekingen van mij te voorkomen heb ik geen opmerking in de tweede instantie. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Siskens, BBB.

De heer Siskens: Ja. Dan het voorstel heeft wat ons betreft genoeg vertrouwen, om mee in te stemmen een hamerstuk af te voeren.

De voorzitter: Mijnheer Simon, Partij voor de Dieren.

De heer Simon: Dank u wel voorzitter. Geen aanvullende opmerkingen, mag voor mij als hamerstuk mits natuurlijk geen moties komen over Ozon et cetera.

De voorzitter: De heer Anker ChristenUnie-SGP.

De heer Anker: Voorzitter dank u wel. Bedankt voor de beantwoording van de vragen en voor ons is het ook een hamerstuk.

De voorzitter: Mevrouw Bulten CDA.

Mevrouw Bulten: Bedankt voorzitter, met de antwoorden van de Hoogheemraad is het voor ons ook een hamerstuk.

De voorzitter: Mevrouw Dekker, VVD.

Mevrouw Dekker: Bedankt voorzitter voor de VVD kan het ook door als hamerstuk.

De voorzitter: Mevrouw Jenniskens, Water Natuurlijk.

Mevrouw Jenniskens: Ook bedankt voor de zeker de tweede beantwoording van de vragen en wij kunnen het ook als hamerstuk op de agenda.

De voorzitter: Mevrouw Kloppenburg, Natuurterreinen.

Mevrouw Kloppenburg: Ik begrijp dat ik de technische vraag nog kan indienen. Is dan wel. Het zijn technische vragen.

De voorzitter: Oké bij de anders kan het is dan. Kijk even naar de heer Tieman voor reactie. Er is een nog een expliciete toezegging gevraagd door de Partij van de Arbeid. Misschien kunt u daarop ingaan om het af te voeren van de lijst, aan zeker niet onderzoeken zaken.

De heer Tieman: Ja. Wat dat betreft hou ik daaraan vast.

De voorzitter: Dus die toezegging krijgt u niet heer Meijdam.

De heer Meijdam: Dan is het wat ons betreft een besprekstuk voorzitter.

De voorzitter: En dan zou ik graag willen dat de heer Simon zijn microfoon even aanzet en via de microfoons een interruptie vraag stelt aan de heer Meijdam.

De heer Simon: Dank u wel voorzitter. Bespreekstuk op basis van een motie, amendement. Anders zie ik niet in dat dit het bespreekstuk akkoord is, tenzij er heel erg bijzondere nieuwe informatie boven tafel komt.

De heer Faber: Ik denk dat het we gaan kijken of dat het of dat een motie of een amendement een amendement zal het dan worden, want we willen graag iets schrappen kunnen en willen opstellen en zo niet dan kunnen wij dan kan het alsnog een hamerstuk worden. Waarbij ook niet gegarandeerd is dat wij ermee in zullen stemmen.

De voorzitter: Nee maar dat dat kan bij hamerstuk en ook stemverklaringen kunnen bij hamerstukken. Maar ik begreep ook van de inbreng van de AWP dat op zijn minst een motie of amendement overwogen wordt. Vooralsnog door als bespreekstuk als beide fracties alsnog het in de vorm van een stemverklaring bij een hamerstuk zouden willen doen, dan kan het alsnog naar de hamerstukken agenda. Ja. Doen we dat op die manier oké. Dan zijn we aan het einde van dit agendapunt.

c. Opheffen geheimhouding bijstelling ontwerpkrediet nieuwe AWZI

Hamerstukken

5. Ingekomen stukken

6. Rondvraag en sluiting

De voorzitter: En dan resteert nog slechts rondvraag, er zijn geen rondvragen aangemeld. Maar als er niettemin hele dringende kwesties zijn, dan is daar nu kort de gelegenheid voor. Dan gaan we deze keer ergens de andere kant. Fractie Natuurterreinen, geen rondvragen.

Mevrouw Kloppenburg: Nee, dank u wel.

De voorzitter: Water Natuurlijk.

Mevrouw Jenniskens: Wij nu even voor de orde. Die die geheimhouding hebben we nu ook.

De voorzitter: Dat was een hamerstuk en blijft een hamerstuk dus dat gaat als hamerstuk door naar de VV. VVD niet CDA. Mevrouw Bulten.

Mevrouw Bulten: Bedankt voorzitter. Ik heb nog een vraag doorgekregen van mensen die thuis kijken van mijn fractie over de zonnepanelen en de penalty die daarop staat over het terug leveren. Is er nagedacht over de aanschaf van industriële batterijen. Dat was de vraag die ik heb doorgekregen.

De voorzitter: Dit was een technische vraag maar misschien heeft u een antwoord.

De heer Tieman: Ja. Er zijn een aantal oplichting richtingen waar we aan zitten te denken. Dat komt ook terug in die brief waar ik net aanhad naar refereerde. Dus wat dat betreft dat is een goede observatie. Er zijn wat denkrichtingen om dit mogelijk te omzeilen of in ieder geval kleiner te maken.

De voorzitter: Heer Anker, nee. Partij voor de Dieren rondvraag? Boer Burger Beweging geen rondvragen, fractie Ongebouwd. Nee, Belang van Nederland ook niet, Partij van de Arbeid rondvraag? AWP rondvraag nee? Wil het college zichzelf nog iets vragen. In dat geval dank ik u allen hartelijk voor de inbreng en

meewerken aan het aan het ruimschoots halen van het tijdstip waarop deze vergadering afgerond zou moeten zijn. Er is voor wie dat wil nog iets te vinden in de kantine hartelijk dank. Prettige avond verder.